

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
4778-18

meddelad i Stockholm den 20 december 2018

SÖKANDE

AA

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Näringsdepartementet) beslut den 7 juni 2018, N2017/07095/TIF, avseende överklaganden av Trafikverkets beslut om fastställelse av vägplan för ombyggnad av väg 15, delen genom Olofström, Olofströms kommun, Blekinge län

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

BAKGRUND

När en ny väg anläggs eller en befintlig väg byggs om, ska den ges ett sådant läge och utformas så att ändamålet med vägen uppnås med minsta intrång och olägenhet utan oskälig kostnad.

Trafikverket beslutade den 28 september 2017 att fastställa en vägplan för ombyggnad av väg 15, delen genom Olofström. Trafikverket bedömde att

Dok.Id 199673

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

Mål nr
4778-18

projektet inte innebar en väsentlig ombyggnad. Enligt utförda bullerberäkningar överskreds inte 65 dBA ekvivalent ljudnivå utomhus, 40 dBA ekvivalent ljudnivå inomhus eller 55 dBA maximal ljudnivå inomhus. Några bullerskyddsåtgärder var därför inte aktuella.

AA överklagade Trafikverkets beslut till regeringen och yrkade att regeringen skulle upphäva beslutet och återförvisa ärendet till Trafikverket för ny handläggning med utgångspunkten att projektet skulle bedömas som väsentlig ombyggnad i bullerhänseende.

Genom det nu klandrade avgörandet fann regeringen inte anledning att göra någon annan bedömning än den som Trafikverket hade gjort och avslag därför AAs överklagande.

YRKANDEN M.M.

AA ansöker om rättsprövning av regeringens beslut och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva beslutet. Han anför följande.

Vägplanen uppfyller inte miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Enligt dessa krävs att Trafikverket ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. Vidare krävs att Trafikverket ska utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Att bygga om ett flertal trafikplatser, stänga en anslutningsväg som medför ökade trafikflöden förbi berörda fastigheter och tvinga kommunen att planera och bygga en ny anslutningsväg måste anses vara en väsentlig ombyggnad. Det krävs därför åtgärder för att minska bullerpåverkan på hans och hans grannars fastigheter. Trafikverkets bullerutredning är inte korrekt, då man inte har räknat med den trafikvolym som tillkommer genom stängningen av anslutningsvägen.

Det finns även brister i regeringens handläggning av ärendet. Regeringens beslut saknar helt motivering, och något stöd för beslutet anges inte. Inte heller har han fått ta del av samtliga handlingar som regeringen haft tillgång till, utan har hänvisats till att eftersöka handlingarna hos Trafikverket. Det kan ifrågasättas om regeringens handläggning uppfyller kraven på registrering av allmänna handlingar.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Av 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut framgår att en enskild får ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet rymms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Av 10 och 13 §§ väglagen (1971:948) framgår att när en ny väg anläggs eller en befintlig väg byggs om, ska den ges ett sådant läge och utformas så att ändamålet

Mål nr
4778-18

med vägen uppnås med minsta intrång och olägenhet utan oskäligen kostnad. Av 16 a § framgår att vägplanen ska innehålla uppgifter om de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som ska vidtas för att förebygga störningar och andra olägenheter från trafiken eller anläggningen samt att det tillsammans med planen ska finnas en miljökonsekvensbeskrivning eller, om ett vägprojekt inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, uppgifter om verksamhetens förutsebara påverkan på människors hälsa och på miljön.

Enligt 3 a § väglagen ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas vid prövning av ärenden enligt väglagen. Fastställande av vägplan ska då jämföras med meddelande av tillstånd enligt miljöbalken.

I 2 kap. 2 § miljöbalken anges att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. I 3 § anges vidare att de ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

De i målet tillämpliga bestämmelserna i väglagen och miljöbalken som reglerar vilka överväganden som ska göras när ett vägprojekt planeras är allmänt hållna och ger ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. I målet har inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet har felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de tillämpliga bestämmelserna ger eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som har påverkat utgången i

Mål nr
4778-18

ärendet. Regeringens beslut kan därför inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som AA har angett.

Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

I avgörandet har deltagit justitieråden Margit Knutsson, Kristina Ståhl, Inga-Lill Askersjö, Mahmut Baran och Helena Rosén Andersson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Jack Hillerström-Forsyth.